

§ 81

SBYN/2026:149

Svar på remiss - Kemikalieinspektionens framställan om ändring av regleringen avseende särskilt farliga kemiska produkter

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande yttrande med anledning av remissen.

Yttrande

Nedan följer nämndens synpunkter på de lämnade förslagen. Numreringen följer ordningen på de förslag som lämnats i remissen (se rubrik "Ärendebeskrivning"):

1. Nämnden bedömer att det är viktigt att fortsatt ha kvar tillståndsplikt för försäljning av särskilt farliga kemiska produkter till både yrkesmässiga användare och privatpersoner.

Anledningen till detta är att:

- Det ofta är stora kvantiteter av särskilt farliga kemiska produkter som ska lagras och hanteras på en överlåtelseplats. Det kan medföra allvarliga risker för människors hälsa och miljön om lokaliseringen är olämplig och det sker olyckor eller uppkommer brister i hanteringen av produkterna eller vid olyckor.

Det krävs normalt sett inte någon annan anmälan eller tillstånd för lagringen och hanteringen enligt miljöbalken där dessa frågor kan hanteras (kriterierna för tillstånd eller anmälan enligt 20 kap 1 och 2 § miljöprövnings-förordningen uppfylls mycket sällan utifrån hur de är utformade i dagsläget). Tillståndskrav för överlåtelse bedöms därför fortsatt behövas för att säkerställa att lokaliseringen av överlåtelseplatsen inte är olämplig samt att kemikalierna lagras och hanteras på ett miljösäkert sätt.

- Tillståndskravet ger ett bra underlag för samt underlättar planeringen och prioriteringen av tillsynsarbetet gällande kemiska produkter.

När det gäller produkter som omfattas av lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter bedömer vi dock att det är lämpligt att införa undantag från tillståndsplikten. Mängden som kan lagras vid ett och samma tillfälle bedöms inte vara så stor att det finns behov av att pröva lokaliseringen av försäljningsstället och att ställa krav på försiktighetsmått via villkor. Övrig reglering som finns i annan lagstiftning bedöms vara tillräcklig.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

2. Nämnden bedömer att det är viktigt att fortsatt ha kvar anteckningsskyldighet även vid överlåtelse till yrkesmässiga användare/hanterare. Detta för att det ska gå att spåra flöden av särskilt farliga kemiska produkter i det svenska samhället och även hjälpa till med att spåra otillåten miljöfarlig verksamhet. I sammanhanget kan nämnas att det största flödet av produkterna bedöms bero på yrkesmässig användning.

Ett exempel på hur anteckningsskyldigheten kan hjälpa till med att spåra otillåten miljöfarlig verksamhet är produkten hydrazinhydrat. Produkten ifråga kan användas för utvinning av ädelmetaller från metallavfall. Sådan verksamhet är provningspliktig miljöfarlig verksamhet enligt 9 kapitlet miljöbalken och kräver en lång rad olika försiktighetsmått. Verksamheten kan dock vara svår att upptäcka inom ramen för ordinarie tillsyn av miljöfarliga verksamheter om verksamheten inte självant lämnat in en anmälan/ansökt om tillstånd. Anteckningar från överlåtelseställen ger ett gott stöd för att hitta sådan verksamhet. Även uppgifter från Kemis verksamhets- och produktregister kan vara till stöd i sådant arbete för det fall att företag fört in/importera produkt till Sverige.

I sammanhanget vill vi ta upp att det i remissen framgår att de nuvarande reglerna kring anteckningsskyldigheten kan vara svåra att tolka när det gäller produkter som omfattas av undantag från tillstånd. Vi ser det därför som lämpligt att dessa regler tydliggörs i samband med översynen, antingen direkt i lagstiftningen eller i skriftlig vägledning.

3. Nämnden ser positivt på att tillståndskrav inte ska gälla för privat hantering av produkter som omfattas av lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Övrig reglering som finns i annan lagstiftning kring användningen/hanteringen bedöms vara tillräcklig gällande detta.
4. Nämnden har inte några synpunkter på de föreslagna korrigeringarna och redaktionella ändringarna i övrigt.
5. Övrig synpunkt. Nämnden bedömer att det är angeläget att det tydliggörs i lagstiftningen och/eller i skriftlig vägledning vilka uppgifter som behöver finnas med i ansökningar om överlåtelsestillstånd samt vilka villkor som kan föreskrivas. Detta för att få en mer likartad tillståndsprocess, tydliggöra att lokalisering är en faktor att ta hänsyn till vid prövningen samt att få en likriktning gällande villkorsföreskrivning. Det bör t.ex. tydliggöras att det går att fatta beslut om skydds krav gällande förvaring och hantering på försäljningsstället.

Anledningen till att detta tas upp är pga att vi förstått att olika länsstyrelser gör olika bedömningar om vad som är möjligt att pröva inom ramen för tillståndsprocessen.

Ärendebeskrivning

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

Klimat- och näringslivsdepartementet ger via en remiss daterad den 12 mars 2026 nämnden möjlighet att lämna synpunkter på en framställan om lagstiftningsändring från Kemikalieinspektionen. Förslag gäller ändring av nuvarande reglering om överlåtelse av särskilt farliga kemiska produkter. Syftet med förslaget är genomföra regelförenkling för främst företag. Detta genom att ta bort nationella regler som inte bedöms tillföra ytterligare skydd i sådan utsträckning att de motiverar extra kostnader eller strängare krav än de regler som gäller gemensamt inom EU.

Beskrivning av remissen

Nuvarande reglering

I dagsläget krävs det tillstånd för att överlåta (sälja) särskilt farliga kemiska produkter. Överlåtaren ska anteckna uppgifter om försäljningen. Det krävs dessutom tillstånd för att använda särskilt farliga kemiska produkter som privatperson.

Kemikalieinspektionen ändringsförslag i sak

Kemikalieinspektionens ändringsförslag är att:

1. Nuvarande tillståndsplikt för yrkesmässig överlåtelse av särskilda kemiska produkter avskaffas i sin helhet.
2. Anteckningsskyldighet vid överlåtelse av särskilda kemiska produkter till yrkesmässiga kunder avskaffas.
3. Nytt undantag införs i förordningen om kemiska produkter och biotekniska organismer från den tillståndsplikt som gäller vid privat användning/hantering av särskilt farliga kemiska produkter. Undantaget gäller för produkter som omfattas av lagen om tobak och liknande produkter och lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Undantaget innebär dock i princip ingen förändring i sak för privatpersoner i och med att det redan finns ett likartat undantag i Kemis föreskrifter.
4. Korrigeringar och redaktionella ändringar sker.

Bifogas:

Kemikalieinspektionens framställning.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden lämnar följande yttrande med anledning av remissen.

Yrkanden

Sarita Hotti (S), yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Noak Westerberg (MP) yrkar på följande ändring att formuleringen skärps på så sätt att samhällsbyggnadsnämnden avstyrker förslaget att avskaffa tillståndsplikten (punkt 1) och även avstyrker förslaget att ändra anteckningsskyldigheten (punkt 2).

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Propositionsordning

Vid ställd proposition på de två förslagen finner ordförande att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Yttrandet skickas till:

Klimat- och näringslivsdepartementet via epost senast den 5 juni 2026;

kn.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till kn.cks.remissor@regeringskansliet.se

Yttrandet ska skickas i både format word och pdf.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------